

YTTRANDE

Datum 2023-09-24

1 (9)

Fastighets- och servicenämndens yttrande över regionstyrelsens planeringsdirektiv 2024 - 2026

Kort beskrivning av nämndens uppdrag och ansvarsområde

Fastighets- och servicenämnden ansvarar genom Regionfastigheter för ägande, underhåll och utveckling av Region Skånes fastighetsbestånd samt för de externa förhyrningar där Region Skåne är hyresgäst.

Uppdraget innebär att ansvara för fastighetsförvaltning, fastighetsdrift, fastighetsunderhåll, fastighetsutveckling, lokalförsörjning samt externa hyresavtal. Fastighetsunderhållet ska medverka till att bibehålla byggnadernas värde och funktion samt säkerställa en säker och energieffektiv drift såväl verksamhetsmässigt som tekniskt och hygieniskt.

Vidare ingår ansvar för ekonomisk, teknisk och juridisk förvaltning av Region Skånes fastighetsbestånd samt att företräda Region Skåne som hyresvärd gentemot externa hyresgäster och som hyresgäst i förhållande till externa hyresvärdar.

Den samlade planerings- och byggprocessen från behovsanalys till idrifttagande vid ny- och ombyggnationer i Region Skånes fastigheter ligger också inom Regionfastigheters ansvarsområde. Arbetet med behovsanalys och planering sker i nära samverkan med berörd verksamhet. Regionfastigheter har en samordnande och stödjande roll.

Genom förvaltningen Regionservice förser fastighets- och servicenämnden den skånska hälso- och sjukvården med professionella servicelösningar; varje dag levereras tjänster inom en mängd olika serviceområden, såsom måltider, lokalvård, textil, transporter och administrativa tjänster inom ekonomi- och HR-området.

Regionservices främsta uppgift är att frigöra tid för vård. Varje tjänst och leverans syftar till att vårdverksamheten ska kunna koncentrera sina resurser på att ta hand om patienter. Vården ska kunna lita på att Regionservice genom innovativa lösningar och professionellt bemötande skapar värde i deras processer. Utvecklingen av servicetjänsterna sker i samarbete med kundförvaltningarna.

Beskriv utmaningar och åtgärder i rådande ekonomiska läge

Åtgärder för en ekonomi i balans 2023

Regionfastigheter

Regionfastigheter ser flera möjligheter till effektivisering inom insatsområdena, men bedömer det som svårt att få effekt på resultat och ekonomi under innevarande år. Inom flera områden påbörjas arbetet i år, men effekterna kommer i de flesta fall att dröja ytterligare en tid. Undantaget gäller energieffektivisering, där avsevärda kostnadsbesparingar görs redan under innevarande år. Utifrån

arbetet med *Energistrategi 2030* och *Taktisk handlingsplan energi 2023–25* har arbetet hittills i år inneburit att Region Skåne minskat sin faktiska energianvändning från 194 till 186 kilowattimmar per kvadratmeter och år. På årsbasis motsvarar det uteblivna kostnader på nio miljoner kronor. För Regionfastigheters förslag inom insatsområdena, se nedan.

Regionservice

För Regionservice pekade helårsprognosen per maj 2023 på ett underskott på -38,0 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen utgörs av tre kategorier: godkända ofinansierade underskott, rådande förutsättningar i nuvarande affärsmodell samt omvärldsfaktorer. För flertalet av de godkända ofinansierade underskotten väntas frågan om finansiering vara löst inför budget 2024. Under 2023 har prisökningarna löpande lyfts med berörda förvaltningar i syfte att hantera dessa under innevarande år.

Regionservice bedriver ett aktivt förbättringsarbete (löpande förbättringar, långsiktig verksamhets- och tjänsteutveckling samt strukturella effektivisering-ar) för att därigenom möta rådande och framtida effektiviserings- och utvecklingsbehov, utveckla kostnadseffektiva servicelösningar för andra förvaltningar samt verka för en ekonomi i balans. Bland annat ska samtliga tjänster ha tydliga utvecklingsplaner som bidrar till effektivisering samt kvalitetssäkring av flödena. Förvaltningen strävar efter en årlig effektivisering om 20 miljoner kronor.

Förvaltningen bedriver sammantaget ett fokuserat arbete utifrån effektiviseringar och frigjord vårdtid, som berör flera av insatsområdena, men bedömer att man inte fullt ut kommer att nå en ekonomi i balans under 2023.

Åtgärder för en ekonomi i balans planperioden 2024–26

Regionfastigheter

Kompetensförsörjning (...och bemanningsrelaterade frågor)

Under de senaste åren har Regionfastigheters uppdrag vuxit i komplexitet och omfattning. Det har inneburit att även organisationen vuxit och utökats med nya kompetenser. Framöver ser förvaltningen inte samma behov av att expandera organisationen för att hantera uppdraget kring fastighetsförvaltning. Kommande strategiska projekt kommer att kräva utökade resurser under projekttiden.

I Regionfastigheter pågår utvecklingen av en så kallad driftskola där medarbetare inom fastighetsdriften utökar sin kompetens inom flera områden. Driftskolan är i sin uppbyggnad och kommer initialt att kräva utökade resurser. Syftet är att skapa en hållbar driftsorganisation med bred kompetens och att på så vis säkra nödvändig kompetens långsiktigt. Den ökade kompetensen förväntas också bidra till bättre arbetsmiljö och trivsel, mindre personalomsättning och minskat behov av inköp av externa entreprenörer.

Regionfastigheter har en relativt låg personalrörlighet. Eftersom det är kostsamt att rekrytera, fokuserar förvaltningen på att behålla, utveckla och motivera anställda medarbetare. För att få medarbetarna att vilja stanna och utvecklas inom Regionfastigheter och Region Skåne avser förvaltningen att fortsätta arbetet med:

- Kompetenshöjande insatser inom bland annat projektledning, processledning och ledarutveckling för ett mer tillitsbaserat ledarskap.
- Ett aktivt arbete med kultur och värderingar för en god arbetsmiljö.
- Synliggöra karriär- och utvecklingsvägar och bredda synen på karriär.

Inköp och materialförsörjning

Tydlig ambitionsnivå möjliggör standardiserade lösningar

Region Skåne har mycket att vinna på mer standardiserade lösningar i fråga om fastigheters utformning och inredning. Här har Regionfastigheter värdefull kompetens att bidra med, inte bara när det gäller bygg- och fastighetsrelaterad utrustning, utan även i fråga om verksamhetsutrustning såsom spol- och diskdesinfektorer och liknande. Vidare bör Regionfastigheter optimera konkurrensutsättningen i samband med upphandling och bättre nyttja möjligheter i ramavtal. Materialavtal bör genomgående baseras på faktiska behov och tydlig kravställning. För att säkerställa att de viktigaste behoven prioriteras utan att krav och standarder övertolkas bör förfrågningsunderlag i samband med upphandlingar genomgående anpassas utifrån behov och Region Skånes ambitionsnivå. För att klargöra ambitionsnivån krävs ett regiongemensamt arbete som innefattar konsekvensanalyser och prioriteringar utifrån helhetsperspektiv.

Region Skåne är en stor beställare av till exempel inredningsprodukter. Förvaltningen bedömer att det finns ekonomiska vinster att göra genom att beställa stora volymer och standardiserade produkter. Arbetet med att i större utsträckning ta fram standardprodukter, och att verka för "rätt" kvalitet och inte nödvändigtvis högsta kvalitet i alla lägen, bör genomföras regiongemensamt.

Mer standardiserade produkter förbättrar också förutsättningarna för återbruk. Förvaltningen behöver utveckla förmågan att ta vara på reservdelar och att återbruka material vid om- och nybyggnation för att Region Skåne ska kunna gå mot en mer cirkulär ekonomi. För att klara det krävs resursförstärkning och kompetenshöjning, vilket på sikt möjliggör en hållbar omställning.

Stor potential i att systematisera eftermarknadsarbetet

Regionfastigheter behöver mer systematiskt följa upp och utvärdera avtal för att säkerställa att dessa följs och att leveranser sker korrekt. Förvaltningen utvecklar arbetet med så kallad eftermarknad, det vill säga att följa upp leveranser och garantier. Avsikten är att förbättra arbetet med de garantibesiktningar som ska göras två år efter avslutat byggprojekt. Genom att samla allt arbete med garantibesiktningar i en enhet kommer arbetet att effektiviseras. Eftermarknadsenheten kommer att kunna samordna besiktningen av flera projekt samt dra generella lärdomar av det som framkommer vid besiktningarna. Dessa lärdomar ska återföras även till andra delar av organisationen, och påverka kommande upphandlingar och entreprenader. I de fall entreprenören inte delar Regionfastigheters uppfattning om att det åligger entreprenören att åtgärda ett uppkommet fel, kommer eftermarknadsenheten att hantera kravet och kontakten med entreprenören. En samlad hantering av dessa frågor kommer att öka kvaliteten i arbetet. Regionfastigheter bedömer att dessa förbättringar kommer att medföra stora besparingar i takt med att entreprenörer får ta större kostnader i enlighet med de garantier de utfärdar.

Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling

Efterfrågar prioritering av sjukhusområden, byggnader och lokaler

Region Skåne behöver tydligt prioritera ambitionsnivån för olika sjukhusområden, byggnader och lokaler utifrån livslängd, hållbarhetskrav och säkerhetsbehov etcetera, och besluta om ett samlat prioriteringsunderlag. Denna tydliga prioritering skulle underlätta arbetet i varje byggprojekt, och dessutom minska kostnaderna i paritet med att ambitionsnivåer anpassas utifrån kostnadsläge och faktiska behov. Det skulle också ge Regionfastigheter möjlighet att, utifrån ovan prioritering, möta och utmana verksamheternas behov och önskemål om förändringar i lokalerna på ett mer konsekvent och hållbart sätt.

Möjligt att minska Region Skånes administrativa lokaler

Regionfastigheter bedömer att det finns god potential i att fortsätta arbetet med att se över utformning och storlek på Region Skånes administrativa lokaler. Ett gediget kunskapsunderlag om möjligheterna att minska de administrativa lokalerna, och därigenom minska kostnaderna, finns framtaget. Underlaget visar att det går att dra ner på den administrativa ytan genom att möjliggöra att kontorslokaler nyttjas av medarbetare med olika organisatorisk tillhörighet. De senaste åren har flera förvaltningar i Region Skåne sett över sina administrativa lokaler och gjort om dem till mer aktivitetsbaserade arbetsplatser. Så länge förvaltningarna hyr en specifik yta, som de förändrar, skapar det inte den flexibilitet som behövs för att lokalytan ska kunna minska alternativt att fler personer ska kunna vara placerade i lokalerna. För att det ska ske behöver lokalerna ses över inom de så kallade administrativa noderna som Dockplatsen i Malmö, Medicon Village i Lund, Rådhus Skåne i Kristianstad och Skånetrafikens huvudkontor i Hässleholm. I takt med att medarbetare arbetar mer hemma eller på annan valfri plats finns det vinster att göra genom att öppna upp de administrativa lokalerna även över organisatoriska gränser. Ett sådant förändringsarbete möter helt naturligt en viss skepsis och motstånd. Om Region Skåne avser att göra dessa förändringar, behöver beslut om detta fattas. Regionfastigheter har kunskap och verktyg för att leda omställningsarbetet. Att minska de administrativa lokalerna skulle initialt medföra ökade kostnader för bygganpassningar, till exempel behöver fler mötesrum skapas. Uppskattningsvis skulle förändringen visa en positiv nettoeffekt redan år två efter införandet. Effekt i form av minskade inhyrningskostnader kan komma tidigast 2025 då de första hyresavtalen går ut.

Personalens beteendeförändring bidrar till energieffektivisering

Regionfastigheter leder och ska fortsätta leda arbetet med Region Skånes energieffektivisering. Under planperioden genomförs beslutad Taktisk handlingsplan energi år 2023–2025 vilken berör samtliga fokusområden i Energistrategi 2030. Arbetet med den taktiska handlingsplanen tar Region Skåne en bra bit på vägen i genomförandet av Energistrategi 2030 och därmed även Region Skånes miljöprogram 2030 samt FN:s Agenda 2030.

Under planperioden innefattar arbetet ett ökat fokus på energieffektivisering och effektoptimering, satsning på mer lokal förnybar energiproduktion och närmare samarbete med Region Skånes energileverantörer. Regionfastigheter kommer att kartlägga hur värmeåtervinning samt förnybar energiproduktion kan öka. Efter kartläggningen genomförs identifierade förbättringar. Förvaltningen planerar att fortsätta att investera i energieffektiviserande åtgärder och att prova nya tekniska lösningar utifrån ett helhetsperspektiv för aktuell fastighet. Samverkan med leverantörer, projektörer och entreprenörer ska utvecklas liksom nya angreppssätt i arbetet med driftoptimering. Vidare avser Regionfastigheter skapa bättre möjligheter för analys genom att förbättra förmågan till mätning och utveckla stabila system för mätvärdesinsamling.

Det tekniska utvecklingsarbetet kompletteras av kommunikationsinsatser och kunskapshöjande åtgärder. Arbetet med att stödja, påverka och sporra Region Skånes medarbetare att bidra i arbetet med att minska energianvändningen fortgår kontinuerligt.

En större utmaning i slutet på planperioden blir implementeringen av, det i juli 2023 reviderade och beslutade, energieffektiviseringsdirektivet. Inom två år ska detta EU-direktiv vara implementerat i svensk lagstiftning. Störst påverkan på Regionfastigheter får kravet på offentlig sektor om att fram till år 2030 minska energianvändningen med minst 1,9 procent årligen, jämfört energianvändningen år 2021, samt kravet på att årligen renovera minst 3 procent av uppvärmd area till en nivå motsvarande nybyggnation i Boverkets byggregler.

Digitala system möjliggör förbättrade arbetssätt

Regionfastigheter arbetar löpande med att optimera de digitala verktyg och system som verksamheten behöver. I nuläget pågår implementering av två stora system som ska effektivisera och kvalitetshöja arbetet:

- Regionfastigheter saknar IT-system för att hantera och följa pågående projekt. Det hindrar såväl projektledare som förvaltningen som helhet från att ha koll på och överblick över antal projekt i olika faser, framdriften av projekten samt den ekonomiska utvecklingen i projekten. Förvaltningen har upphandlat och håller nu på att implementera ett projektportföljsystem, Antura, med avsikten att systemet ska möjliggöra bättre uppföljning av pågående projekt, deras framdrift, kostnader och resursutnyttjande.
- I fastighetssystemet registrerar Regionfastigheter uppgifter om hyresavtal och alla kritiska installationer så som hissar, branddörrar, cirkulationspunkter, ventilationer med mera samt var dessa finns, när de installerades, vilka system de har koppling till etcetera. Fastighetssystemet är det viktigaste planeringsverktyget för att ha koll på installationerna och planera det förebyggande underhållet av dem. På grund av Region Skånes andra planerade programlösningar som har behövt överges, har fastighetssystemet inte uppdaterats på flera år. Det gör att systemet, Faciliate, nu kräver omfattande uppdatering och utveckling för att bli ett modernt arbetsverktyg som stödjer driftpersonal och förvaltningen som helhet i sitt arbete. Bland annat pågår ett betydande arbete med att integrera systemet med till exempel energi- och brandskyddssystem. Ett uppdaterat system kommer att underlätta driftteknikers arbete, minska administrationsarbetet, minska risken för fel och möjliggöra bättre koll på fastigheternas installationer.

Upphandling av ett system för att mäta nyttjandegraden av lokaler pågår. Syftet med att införa ett sådant system är att få bättre underlag på hur mycket och när lokaler används. Det kommer underlätta arbetet med att avgöra faktiskt behov av om- och nybyggnation. Regionfastigheter bedömer att uppskattade lokalbehov inte alltid är faktiska lokalbehov. Om det stämmer kan stora besparingar i lokalnyttjande uppnås. Regionfastigheter föreslår att nyttjandegradanalys ska genomföras i samband med alla större lokalförändringar för att säkerställa faktiskt behov och nyttjande. För att det ska ske krävs regionövergripande beslut.

Otydlig ansvarsfördelning utgör stor risk

Region Skåne behöver se över och förtydliga ansvarsfördelningen för de fastighetstekniska systemen. Enligt regionens styr- och ansvarsmodell för digitala system är Digitalisering IT och MT systemägare och ansvarig för samtliga IT- och OT-system. OT står för "Operations Technology", och omfattar de system som behövs för att styra och övervaka fastigheter. Det gäller till exempel passersystem, hissar, rörposter, brandövervakning, larm, patientkallelsesystem och kameraövervakning. Systemen används för realtidsstyrning, dvs för att upptäcka och orsaka förändringar i fastigheter genom direktövervakning och kontroll av händelser och fysiska enheter. Samtidigt som Digitalisering IT och MT ansvarar för systemen, är det Regionfastigheter som har kompetensen för att övervaka, kontrollera och använda dem. Det är också oftast Regionfastigheter som har kontakt med leverantörer vid reparationer och underhåll. För att kunna garantera driftsäkerheten i Region Skånes fastigheter, och därmed säkra förutsättningar för att bedriva vård med god tillgänglighet och utan störningar, behöver ansvarsfördelningen tydliggöras. Regionfastigheter menar att förvaltningen bör ha det samlade ansvaret för OT-systemen. Det skulle möjliggöra ett strategiskt arbete med livscykelhantering av systemen. Att detta långsiktiga systemägarskap i nuläget saknas är allvarligt, och utgör en allt större risk i takt med att leverantörer och inte minst antagonister kan utnyttja sårbarheten. Därför ser Regionfastigheter positivt på det pågående arbetet med att utveckla och implementera en ny styr- och

ansvarsmodell för digital transformation. Förvaltningen medverkar gärna i det fortsatta arbetet med att definiera ansvar och roller.

Regionservice

Regionservice ska bidra till en ekonomi i balans genom sänkta kostnader för förvaltningens tjänster och/eller genom att frigöra vårdtid. Förvaltningen ser möjligheter att bidra inom flera av Region Skånes identifierade insatsområden.

Kompetensförsörjning och bemanningsrelaterade – servicevärdar och rätt använd kompetens

Som serviceförvaltning har Regionservice möjlighet att frigöra tid för vårdpersonal genom att ta över arbetsuppgifter som inte kräver vårdkompetens. Uppgiftsväxling pågår inom ett antal områden, bland annat kopplat till servicevärdar och materialförsörjning.

Regionfullmäktige har beslutat om ett breddinförande av servicevärdar i Region Skåne (RF 2022-09-08 § 166). Ansvaret för det fortsatta breddinförandet är från och med 2023 tilldelat fastighets- och servicenämnden. Regionservice arbetar med detta. Servicevärdar finns sedan tidigare på avdelningar i Malmö, Ystad och Helsingborg. Införande har därefter skett i Kristianstad och pågår i Lund, Ängelholm och Hässleholm. Framåt väntar fortsatt införande på avdelningar där servicevärdar ännu inte finns samt utveckling där servicevärdar funnits ett tag. Idag är servicevärd infört på 74 avdelningar, och ytterligare 16 avdelningar är aktuella för införande under hösten 2023. Således kvarstår 60 avdelningar där beslut om införande ännu inte är taget och diskussion pågår.

I beslutet från regionfullmäktige framgick att införandet ska utvärderas återkommande. En modell för utvärdering är under framtagande. Servicevärdarrollen bör utvärderas utifrån perspektivet Rätt använd kompetens och vilken effekthemtagning gällande arbetsmiljö, sjukfrånvaro, personalomsättning, vårdproduktion, kostnader mm som görs på enhetsnivå där införandet genomförts i en helhet. Erfarenheter från Framtidens vårdavdelning på CSK utgör lämpligen grunden för denna utvärdering.

I juni beslutade fastighets- och servicenämnden att återta servicetjänsterna vid Landsdomaren på Baravägen i Lund, vilken inrymmer vuxenpsykiatri (FSN 2023-06-28 § 38). Förslaget innebär flera skalfördelar och möjlighet till högre grad av standardisering samtidigt som de totala driftskostnaderna bedöms kunna minska, bland annat genom implementering av servicevärdskonceptet samt måltidskonceptet. I slutet av 2024 kommer Regionservice att ta över utförandet av servicetjänsterna och till dess pågår ett förberedande arbete.

Inköp och materialförsörjning - effektivisering inom området materialförsörjning samt driftsform lager i Region Skåne

Driftsform lager i Region Skåne

De senaste årens erfarenheter, från bland annat covid-19 pandemin, grundstötningen av fraktfartyget Ever Given i Suezkanalen och kriget i Ukraina, tillsammans med kommande statliga lagerhållningskrav, har aktualiserat frågan om driftsform för Region Skånes lager.

Dagens materialförsörjningsprocess innebär att leveransstörningar snabbt leder till risk för materialbrist i vården. För att säkerställa en följsam och robust materialförsörjning i Region Skåne, utifrån krav och behov, har förslag på att Region Skåne bör överta ansvar, kontroll och utförande av lager i egen regi med en utökad lagringskapacitet. Att Region Skåne ansvarar för lager och materialförsörjning i egen regi innebär en ökad kontroll samt ökad möjlighet till att säkerställa högre robusthet, lokalisering samt funktionssätt.

Att överta drift av lager i egen regi medför initialt en ökad kostnad för Region Skåne, bland annat rör det sig om en omställningskostnad över tre år samt en högre driftskostnad jämfört med idag. Dock påverkar de ökade lagerhållningskraven även Region Skånes kostnader för avtal i extern regi. Därutöver är konkurrensen på marknaden begränsad, vilket riskerar att driva upp priserna för lager-

och logistik tjänster framöver. Något som blev tydligt redan vid den senaste upphandlingen inom området.

Materialförsörjning – logistikkoncept

Inom området materialförsörjning ser Regionservice även en potential att effektivisera flöden samt arbeta med uppgiftsväxling med hjälp av förvaltningens tjänst för vårdnära materialförsörjning (även kallat materialförsörjning i vården, logistikkonceptet samt tom/full). Tjänsten utgår från att Regionservice sköter såväl beställning av förbrukningsmaterial och textilier som leverans och upppackning. Tjänstens utformning gör det möjligt att följa upp beställningsmönster och annan förbrukningsstatistik och den frigör vårdpersonalens tid.

Idag är konceptet infört på flertalet avdelningar, uppskattningsvis är täckningsgraden 75 procent. Potentialen för Region Skåne ligger i ett breddinförande. Om logistikkonceptet skulle implementeras fullt ut uppskattar Regionservice att förvaltningen skapar frigjord vårdtid motsvarande 25–70 timmar per vecka, beroende på typ av avdelning (*Referens: rapport Usil 2008 samt erfarenhetsmässig bedömning*). Ett breddinförande skulle även ha en positiv inverkan på Region Skånes arbete med robust försörjning.

Under 2023 planerar förvaltningen Regionservice för att genomföra revision av materialförsörjning i vården i syfte att hitta möjliga effektiviseringsmöjligheter för tjänsten, senare delen av 2024. En potentiell utvecklingsmöjlighet är att få in fler produkter som idag beställs av vården in i logistikkoncepten.

Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling – prismodell och implementeringen av Region Skånes nya måltidskoncept

Regionservice budgetmodell bygger till stora delar på en fast årlig kundbudget vilket 2023 medfört att oförutsedda kostnadsökningar på grund av inflation och andra omvärldsförändringar/omvärldsfaktorer resulterat i ett underskott mot budget, detta trots att merparten av förbrukningen av förvaltningens tjänster och material sker inom andra förvaltningar (till exempel måltider och inköp och leverans av material till vården). De kommande åren behövs en långsiktig hantering av Region Skånes alla serviceförvaltningar samt en balans mellan utförare och beställare. Regionservice ser att förvaltningens arbete med omställning, effektiviseringar och effekthemtagning samt ständiga förbättringar blir allt viktigare för att klara Region Skånes ekonomi framöver.

I arbetet för en ekonomi i balans för Regionservice har en transparent prismodell lyfts fram som en viktig milstolpe. Bland annat arbetar förvaltningen med att se över prismodell samt säkerställa en tydlig koppling mellan volym och pris. Den största förändringen inför budget 2024 är att OH (overhead), som tidigare fördelats till priset per tjänst, ska särredovisas för respektive kund och inte fördelats till tjänst. Genom att särredovisa OH ges mottagande förvaltning en ökad möjlighet att analysera och agera på alternativkostnaden och effekthemtagningen av Regionservice tjänsteleveranser.

Nytt måltidskoncept - Ökad patientnytta och nöjdhet, Ökad robusthet, Minskat svinn, Lägre kostnader. Regionservice är i full gång med att införa ett nytt måltidskoncept och bygga ett stort produktionskök i Kristianstad, där huvuddelen av Region Skånes patientmåltider ska tillagas från och med slutet av 2024.

Det nya måltidskonceptet ska implementeras vid cirka 170 vårdavdelningar innan konceptet är att betrakta som fullt implementerat. Fram till oktober 2023 har konceptet implementerats vid samtliga vårdavdelningar på sjukhusområdena i Kristianstad, Hässleholm och Ängelholm. Därutöver är måltidskonceptet sedan tidigare infört vid fyra vårdavdelningar på sjukhusområdet Malmö. För närvarande är det produktionsköket i Ängelholm som förser dessa vårdavdelningar med måltider enligt det nya konceptet.

Någon ytterligare implementering kommer inte att ske förrän under slutet av 2024 när det nya produktionsköket i Kristianstad står klart. Planeringsarbeten samt ombyggnationer pågår däremot med full kraft under såväl höst 2023 samt under i princip hela året 2024.

Vid de avdelningar där måltidskonceptet har implementerats syns ett antal effekter. Bland annat uttrycker patienterna en ökad nöjdhet med måltiderna. Därtill sprids arbetet med måltiderna ut på en längre tidsperiod, vilket upplevs som positivt ur ett arbetsmiljöperspektiv. Därtill visar mätningar på ett minskat matsvinn med cirka 10 procentenheter. Matsvinnet uppgår till cirka 29 respektive 19 procent, vid vårdavdelningar utan respektive med det nya måltidskonceptet.

Stängningen av produktionsköken i Hässleholm och Kristianstad har delvis kunnat arbetas in i budget 2024 vilket lett fram ett minskat behov av budgetmedel. Framåt ska befintliga måltidsavtal med extern leverantör avslutas. Detta kommer vara på plats först under 2025.

I syfte att påvisa de ekonomiska effekterna för och vid de berörda vårdförvaltningarna kommer särskild avräkning att ske under 2024 vilken såväl grundar sig på ett minskat matsvinn som en effektivare produktion.

I budget och planperiod kommer implementeringen att framför allt ta sikte på att hittills vunna fördelar verkligen etableras i samband med breddinförandet.

Tvätt och textil

Region Skånes tvätteri i Kristianstad är ett av Sveriges största och har tvätteribranschens T-certifikat, som garanterar ständiga förbättringar och effektiva leveranser. All textihantering och tvätt sker enligt SIS-standard.

Tvätteriproduktionen är en kritisk verksamhet för att säkerställa att vården alltid har tillgång till rena textilier för såväl patienter som personal. En produktionsverksamhet som tvätten kräver en kontinuerlig utveckling och investeringar för att över tid säkerställa produktionen. Under 2023 och 2024 genomförs ett omfattande arbete tillsammans med Regionfastigheter för att ta vara på värme ur spillvatten, något som idag tappas direkt i avlopp. Dessutom medför betydande besparing av färskvatten, som idag används för att kyla spillvattnet.

Delar av maskinparken på tvätteriet, däribland sorterings- och efterbehandlingsutrustning, närmar sig sin livslängd. Tillgången på reservdelar till denna utrustning kommer att vara begränsade inom några år. Ett business-case för att framtidssäkra och effektivisera tvätteriverksamheten har tagits fram av förvaltningen. Aktuella investeringar består av dels av förnyelse av maskiner för att förbättra arbetsmiljön och säkra fortsatt drift av anläggningen, dels av chipmärkning för spårbarhet och förbättrad leverans till kund. Chipmärkning är dessutom en förutsättning för att kunna införa fler automatiserade flöden. Genom investeringen kan också de tyngsta och smutsigaste arbetsmomenten tas bort. Den samlade investeringen bedöms uppgå till 50 miljoner kronor, med en återbetalningstid på 8–10 år. Chipmärkning av textilstocken beräknas ta två år och under den tiden kan upphandling ske av ny utrustning. Förvaltningen bedömer att chipmärkning av textilier bidrar till att minska textilsvinn och reducera nyinköp, motsvarande 2 miljoner kronor 2025–2027.

[Administration och IT-stöd – avlastning inom administrativa uppgifter och telefoni](#)

Avlastning – administrativa uppgifter

Idag hanterar Regionservice regionövergripande administration inom HR- och ekonomiområdet, såsom löneutbetalningar och pensionsadministration, friskvård, chefsstödsuppdrag. Regionservice utför även uppdrag inom telefoni. Bland annat tog förvaltningen över driften av Region Skånes växel i april 2022. Detta är ett i raden av uppdrag som förvaltningen tagit över i syfte att frigöra tid och/eller sänka regionens kostnader. Framåt ser förvaltningen att den kan bidra än mer inom insatsområdet.

Administration utgör en omfattande och i många fall nödvändig del av det arbete som utförs inom vården. Den innebär samtidigt att den faktiska tiden för patienter tas i anspråk, då det i många fall är

läkare och sjuksköterskor som utför dessa administrativa uppgifter. Regionservice ser möjligheter att öka tillgängligheten och bidra till ett bättre användande av regionens kompetenser genom att se över den administration som idag utförs av vårdens medarbetare och identifiera de uppgifter som antingen kan tas bort eller som kan läggas över på annan medarbetarkategori. I samarbete med Centralsjukhuset i Kristianstad (CSK) har Regionservice initierat ett projekt vars syfte är att dels identifiera onödig administration till förvaltningsledning och läkare i Region Skåne, dels identifiera administrativa uppgifter som kan utföras av annan kompetens. Projektet ska ge förslag på åtgärder som kan införas från och med januari 2024. Uppsatta effektmål är att bidra till frigjord vårdtid, ökad användning av rätt kompetens, ökad tillgänglighet, minskad administration. Därutöver ska arbetet även utgöra grund för ett breddinförande i Region Skåne.

Telefoni (ej vårdrelaterad)

Utöver samarbetsprojektet med CSK ser Regionservice att det i befintliga processer inom förvaltningens enhet kundcenter är möjligt att frigöra tid för vårdverksamheter genom att på en regionövergripande nivå ta över administrativa uppgifter. Förvaltningen har utarbetat arbetssätt att ta över arbetsuppgifter, bland annat inom administration och telefoni. Konkreta exempel på uppgifter är IT-och telefoni-beställningar samt ändringar i systemet JourLisa. Dessa uppgifter är något som Regionservice utför idag men i mindre skala. Det finns således utrymme att skala upp/öka omfattning.

Regionservice ser en möjlighet att avlasta Region Skånes övriga förvaltningar med ytterligare arbetsuppgifter. Generellt gäller att Regionservice utför eller har utfört dessa administrativa uppgifter åt delar av Region Skånes verksamheter. Bland annat rör det sig om att Regionservice har möjlighet att vara en väg in för patientupplysning, istället för dagens fjorton olika nummer. Ett annat exempel är att vara en väg in i ärenden för medborgare såsom guidning för "mina sidor" på 1177.se. Därutöver ser Regionservice en möjlighet att kunna avlasta vårdverksamheten genom att hantera interna it-beställningar och lägga upp beställningar och behörigheter för nyanställda, istället för att respektive vårdenhet gör detta.

Ekonomiska effekter är direkt beroende på storlek, mängd, uppdrag och kompetens. Samma gäller tidshorisont, där implementeringstiden är tätt sammankopplad med insatsens storlek och omfattning.